

THE CONFLICT BETWEEN ISLAMISM AND DEMOCRATIC VALUES

Arthur Mihăilă

Lecturer, PhD, "Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Abstract. In the last two decades, the most important enemy of the occidental democracy became the Islamist ideology. The fall of some authoritarian regimes and in many cases the democratic elections have brought Islamist regimes in power in some countries from Africa or other parts of the world. The Islamist ideas are sometimes appropriated by some parties or organization from democratic or authoritarian countries with an Islamic population. The Islamist or fundamentalist regimes are characterized by the violation of human rights and intolerance. Until now the occidental countries accepted that state of facts from economic or diplomatic reasons. In this paper, the author analyzes the conflict of values between Islamic and occidental civilizations and argue that the passivity of Occident in front of the violation of democratic values is a treason and a menace to democracy.

Keywords: Democracy, Islamism, Fundamentalism, Human Rights, Cultural Differences.

Atentatele teroriste din 11 septembrie 2001, au avut ca rezultat declanşarea unui "război împotriva terorismului". Şefii de state care au participat la eforturile de anihilare a organizaţiei al-Qaeda au declarat de fiecare dată că această organizaţie, chiar dacă susţine că îşi fundamentează doctrina pe învăţăturile musulmane, nu are nimic de-a face cu islamul. "Islamul este o religie a păcii" a devenit un slogan al reprezentanţilor organizaţiilor religioase islamice şi a şefilor de stat din statele islamice. Cei care atrăgeau atenţia asupra tendinţelor anti-occidentale, care puteau fi observate cu uşurinţă în statele arabe sau alte state islamice, erau calificaţi drept "islamofobi". Criticile împotriva încălcării drepturilor omului în unele state islamice şi împotriva pedepselor barbare practicate în aceste regiuni erau amuţite invocându-se "diferenţele culturale" care trebuiesc să genereze nu critici ci toleranţă faţă de aceste obiceiuri. Escaladarea conflictului dintre Occident şi organizaţiile teroriste islamiste face ca această poziţie să pară nu numai o expresie a orbirii, cauzată de interese economice sau diplomatice, ci şi o dovadă a naivităţii politicianilor din statele democratice care la început au ignorat iar apoi au subestimat pericolul pe care îl reprezintă islamismul.

Organizaţiile teroriste islamice nu sunt un fenomen izolat ci mai degrabă un rezultat direct al unor tendinţe şi politici care se manifestă de mai multe decenii în lumea musulmană. Aceste tendinţe, care au fost până acum două decenii minoritare, au fost resuscitate de războiul din Golf şi de căderea dictaturilor din statele arabe. Aceste evenimente au provocat un vid de putere în regiune şi un val de resentimente împotriva puterilor occidentale care, în încercarea de a înlătura dictaturile ostile şi de a introduce democraţia în aceste zone, au provocat mari suferinţe populaţiei afectată de război, de anarhie şi distrugerii ale infrastructurii şi industriei locale.

Conflictul dintre civilizația islamică și cea occidentală a fost anticipat de către Samuel Huntington¹. El nu este însă, așa cum considera autorul, un război între civilizația creștină și cea islamică ci mai degrabă între democrație și islamism. Creștinismul a încetat să influențeze hotărâtor politica din statele care au o populație creștină datorită faptului că nu numai ideologia liberală preconizează separarea bisericii de stat ca fundament al vieții politice ci și religia creștină trage o linie de separație categorică între viața religioasă și cea a cetății². Chiar dacă în Evul Mediu reprezentanții bisericii au încercat să influențeze viața politică și să impună cu forța respectarea canonului creștin (perioada Inchiziției fiind un episod detestabil în istoria creștinismului) la începutul epocii moderne autoritățile religioase au acceptat faptul că biserica nu are autoritate în domeniul politic iar principiile morale creștine nu pot fi impuse prin constrângere. Expansiunea europeană și crearea coloniilor a fost acompaniată de un efort de convertire a populațiilor ”păgâne” la creștinism însă violența nu este o caracteristică a religiei creștine ci dimpotrivă. Tendințele violente din Vechiul Testament au fost anulate de Noul Testament care promova toleranța morală și pacifismul³.

Spre deosebire de creștinism, care a apărut și s-a răspândit în rândurile populației sărace, neavând nimic în comun cu autoritățile statale, islamul a fost promovat de un profet care era în același timp și lider politic al statului întemeiat de el. Mohamed era conducătorul unui stat aflat în expansiune care se războia cu triburile vecine cărora încerca să le impună noua credință. Tocmai din această cauză Coranul prevede în mai multe versete obligația musulmanilor de a lupta până când religia musulmană își va impune dominația în toată lumea. În Coran⁴ există mai mult de 150 de versete care îndeamnă la violență în numele lui Alah însă pe parcursul său găsim și numeroase îndemnuri la compasiune față de alții. Deseori sunt citate de jihadiști versetele 190-191 din Sura 2 (Surat al-Baquara): 190. ”Luptați pe calea lui Allah împotriva acelor care se luptă cu voi, dar nu începeți voi lupta, căci Allah nu-i iubește pe cei care încep lupte”. 191. Omorâți-i unde-i prindeți și alungați-i de acolo de unde v-au alungat! Iar schisma e mai rea decât omorul. Dar nu luptați împotriva lor aproape de Moscheea Al-Haram, doar dacă ei se luptă cu voi în ea. Iar dacă luptă împotriva voastră, omorâți-i căci aceasta este răsplata celor fără de credință!”. În unele versete lupta împotriva nemusulmanilor este prezentată ca o obligație: ”Luptați împotriva acelor care nu cred în Allah și nici în Ziua de Apoi și nu opresc ceea ce Allah și Trimisul Său au oprit și nu împărtășesc religia Adevărului, dintre aceia cărora li s-a dat Cartea⁵ până ce ei nu vor plăti tributul cu mâna lor, fiind ei supuși legilor!”. Îndemnurile la jihah, la război sfânt împotriva necredincioșilor au fost

¹ Huntington, Samuel P., *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*, New York: Simon & Schuster, 1996.

² Marcu 12:17 ”Și răspunzând Isus le-a zis: ”Dați dar Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu”. Aceeași recomandare apare și la Matei 22:21. Aceste pasaje și unele asemănătoare l-au inspirat pe Sfântul Augustin atunci când a scris ”Cetatea lui Dumnezeu” sau pe adepții separației dintre biserică și stat.

³ În ”Predica de pe munte” Isus transmite mesajul pacifist care anulează principiile din Vechiul Testament și care va stea la baza religiei creștine: ”Ați auzit că s-a zis: <Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte>. Dar eu vă spun: Să nu vă împotriviți celui care vă face rău, ci, oricui te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt” (Matei 5:38,39). Iar puțin mai jos acest mesaj este reiterat: ”Ați auzit că s-a zis <Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău>. Dar Eu vă spun: iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei care vă blestemă, faceți bine celor care vă urăsc și rugați-vă pentru cei care vă insultă și vă prigonesc” (Matei 5: 43,44). Chiar dacă aceste recomandări nu au fost respectate în lumea creștină este greu să justifici un război sau acte de violență plecând de la Noul Testament care în esență transmite principii contrare.

⁴ Versetele invocate au fost preluate din versiunea românească a Coranului: *Traducerea sensurilor Coranului cel Sfânt în limba română*, Ed. a 4-a, rev., București: Editura Islam, 2006.

⁵ Cei cărora li s-a dat cartea sunt creștinii și evreii care sunt acceptați ca populație de rangul al 2-lea cu condiția să plătească o taxă pe când adepții altor religii vor fi exterminați dacă nu acceptă să se convertească la Islam.

folosite pentru justificarea războaielor care au dus la extinderea imperiului arab iar apoi la expansiunea otomană în Asia și Europa. La fel ca alte texte religioase, Coranul cuprinde și un corpus de prevederi moral-legislative care sunt completate de Hadith, povestirile despre viața lui Mahomed. Acestea au fost interpretate de diverse școli de jurisprudență (fiqh) și alcătuiesc Șaria (sau Shari'a) - dreptul islamic, practicat în țările fundamentaliste.

Sistemul dreptului islamic constituie o structură ce nu poate fi înnoită și modificată dar poate fi completată prin analogii atunci când nu cuprinde prevederi cu privire la o situație anume. Șaria este un sistem legislativ cu caracteristici medievale care prevede pedepse barbare precum sunt decapitarea, biciuirea, tăierea mâinii sau piciorului, etc, și instituie inegalitatea între bărbați și femei și între musulmani și nemusulmani. Acest sistem este în vigoare în mai multe țări islamice precum sunt Arabia Saudită, Iran, Pakistan, Emiratele Arabe Unite, Yemen, Sudan, etc.

Expansiunea puterilor europene la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, precum și prăbușirea Imperiului Otoman după Primul Război Mondial, a făcut ca sistemul legislativ din țările islamice să fie înlocuit în cazul Turciei și al altor state de un sistem mai modern, laic, iar în țările arabe devenite colonii de sistemul legislativ al metropolei. Din păcate modernizarea a fost însoțită de exploatarea resurselor naturale ale coloniilor și de transformarea populației în cetățeni de rangul doi, inferiori coloniștilor. Sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial a avut ca rezultat secundar, în deceniile care au urmat, pierderea coloniilor de către puterile europene slăbite de război care nu mai puteau să-și mențină dominația. Treptat, în aceste țări s-au instalat dictaturi de diferite coloraturi ideologice. În multe cazuri regimurile politice erau influențate de doctrina marxistă sau erau dictaturi militare.

În cadrul mișcărilor naționaliste și anticolonialiste au apărut primele elemente ale islamismului. O parte dintre cei care luptau pentru emancipare identificau democrația cu puterile de ocupație. Situația economică a fostelor colonii nu s-a schimbat substanțial după eliberare, exploatarea colonială fiind înlocuită de administrarea ineficientă sau coruptă a noilor regimuri. Din această cauză soluția preconizată de unii autori sau activiști politici era reînțorcerea la epoca de aur a califatului. Succesul fostelor imperii arabe și a celui Otoman era atribuit forței unificatoare și mobilizatoare a religiei islamice. Democrația era considerată nu numai un regim corupt ci și imoral. Din această cauză islamiștii considerau că statele islamice trebuie să adopte din nou sistemul juridic Șaria care ar garanta sănătatea morală a națiunii.

Cel mai important ideolog al islamismului a fost Sayyid Qutb, unul dintre membrii organizației "Frăția musulmană". Frăția musulmană avea drept scop instaurarea în țările musulmane a legii Șaria și înlocuirea constituțiilor cu Coranul. Frăția a fost una dintre primele organizații islamice care promova pan-islamismul, adică unirea tuturor țărilor musulmane într-un Califat și jihadul, războiul sfânt, ca instrument de impunere a acestui țel. Diverșii ideologi ai mișcării considerau că organizațiile islamice trebuie să încerce prin orice metode, de la propagandă și prozelitism până la război sau terorism, să extindă zona de influență a islamului. Ei justificau acest scop prin trimiteri la diverse versete ale Coranului care pretindeau același lucru de la musulmani. Decăderea lumii islamice era văzută ca un rezultat al abandonării jihadului și a acceptării valorilor occidentale.

În încercarea de a reconstitui Califatul, Frăția Musulmană a înființat filiale în mai multe țări islamice. Acest tip de organizație și ideologia care stătea la baza ei a fost modelul pentru mai multe

organizații islamiste care au apărut în ultimele decenii ale secolului XX și la începutul secolului XXI. Până la căderea sistemului comunist organizațiile islamiste au avut un impact insignifiant în viața politică a țărilor islamice. Prăbușirea sistemului comunist a oferit câteva oportunități de nesperat pentru islamiști, care le-au exploatat cu iscusință.

Lupta împotriva sistemului comunist a făcut ca Statele Unite și puterile occidentale să accepte ca parteneri organizațiile islamiste care aveau drept scop înlocuirea dictaturilor aflate în sfera de influență sovietică cu regimuri islamice. Chiar dacă islamiștii erau dușmani ai democrației păreau a fi relativ ușor de controlat. Credința că ei vor fi doar un pion în jocul de șah împotriva comunismului a făcut ca S.U.A. să sprijine și să finanțeze organizații islamiste atunci când acestea se aflau în conflict cu state aflate sub influență sovietică. Cea mai evidentă greșeală de acest tip a fost sprijinirea organizației al-Qaeda⁶ care, infiltrată în Afghanistan, lupta alături de organizațiile islamiste locale, cunoscute sub denumirea de talibani, împotriva regimului socialist instaurat de sovietici. În perioada presovietică Afghanistanul trecuse printr-un proces de modernizare. Regimul taliban avea să instaureze în această țară legea Șaria și să declanșeze un proces de exterminare a tuturor personalităților care li s-ar fi putut opune. Acest regim a reușit să influențeze și grupări antiguvernamentale din țara vecină, Pakistan, exportând islamismul și amenințând democrația subredă din această țară. Aliatul cel mai important al S.U.A. în Afghanistan, Osama Bin Laden, prezentat în mass-media americană drept un erou al luptei anticomuniste, a devenit în scurt timp, împreună cu organizația sa, sponsorizată până atunci și de S.U.A., principalul adversar al americanilor. La fel ca alte organizații islamice și al-Qaeda se inspira din ideologia creată de Sayyid Qutb și discipolii săi.

Al-Qaeda, și majoritatea organizațiilor islamiste erau finanțate și de alt "prieten" și aliat strategic al S.U.A., Arabia Saudită. Arabia Saudită a devenit un aliat al S.U.A. datorită rezervelor de petrol deținute și a faptului că era un stat cu puternice tendințe anticomuniste. Acest stat este o monarhie absolutistă cu puternice tendințe totalitare, bazată pe o formă ultraconservatoare a religiei islamice denumită salafism sau wahabism. Arabia Saudită desfășoară o acctivitate susținută de misionariat, trimițând în toate zonele cu populație musulmană preoți care să propage wahabismul și sistemul Șaria. Chiar dacă nu există legături directe între oficialii saudiți și organizațiile teroriste, s-a dovedit că personalități saudite au finanțat atât al-Queda cât și alte organizații islamiste. Wahabismul a devenit varianta de religia islamică adoptată de I.S.I.S. și de diferitele organizații islamiste din țările occidentale. El a pătruns și în fostele țări comuniste cu populație islamică având un succes considerabil în Bosnia și Cecenia.

Succesul recent al islamismului a fost potențat de evenimentele cunoscute drept "primăvara arabă" și de căderea unor regimuri autoritare din nordul și Africii. Aceste regimuri autoritare făcuseră parte din sfera de influență a U.R.S.S. iar dictatorii erau ostili S.U.A. și puterilor europene. Această ostilitate nu ducea însă, de cele mai multe ori, și la sprijinirea unor organizații teroriste. Excepție face Libia care după ce a fost ținta unor represalii americane a renunțat la aceste activități. Speranța occidentalilor era că după prăbușirea dictaturilor arabe alegerile libere vor duce la

⁶ A se vedea pentru detalii Byman, Daniel, *Al Qaeda, the Islamic State and the Global Jihadist Movement: What Everyone Needs to Know*, Oxford: Oxford University Press, 2015, pp. 6-10.

instaurarea democrației în aceste țări, care vor deveni aliate ale S.U.A., așa cum se întâmplase înainte cu țările ex-comuniste din Europa de Est.

Alegerile din fostele dictaturi arabe aveau să aibă ca rezultat nu instaurarea democrației ci succesul unor partide și organizații islamiste, animate de salafism și de dorința de a instaura Șaria în aceste țări. Eșecul demersurilor occidentale se datorează subaprecierii influenței islamiste în regiune. Situația din țările arabe se deosebește radical de cea a țărilor est-europene. În afară de proximitatea geografică cu democrațiile occidentale țările est-europene se caracterizează printr-o cultură asemănătoare și un nivel de dezvoltare comparabil cu cel al țărilor occidentale. Spre deosebire de ele dictaturile arabe au fost țări cu un nivel de trai redus și un nivel mare al analfabetismului. De exemplu în anul 2010 Institutul Pentru Statistici al UNESCO estima că rata analfabetismului în rândurile adulților din Egipt era de 25%. În Afghanistan, țară în care islamismul a avut un succes atât de mare rata analfabetismului în rândurile adulților era de 69%⁷. Majoritatea populației din aceste țări nu avea acces la mijloace de mass-media alternative și datorită gradului ridicat de religiozitate era influențată puternic de autoritățile religioase care de multe ori erau sponsorizate cu fonduri saudite sau, în cazul zonelor cu populație șiiită, cu fonduri primite din Iranul fundamentalist care încearcă să obțină influență în zonă.

Atitudinea Occidentului față de islamism se datorează confuziei dintre religia islamică și islamism. De cele mai multe ori islamiștii folosesc o tactică propagandistică diversionistă, descriind atacurile împotriva lor drept atacuri împotriva religiei islamice și implicit împotriva celor peste 1 miliard cinci sute de milioane de musulmani. Criticile împotriva regimului pe care încearcă sau au reușit să-l instaureze sunt etichetate drept "islamofobie" iar încălcările drepturilor omului sunt apărute ca ținând de caracteristicile religiei și deci apărute de dreptul privind libertatea religioasă. În realitate islamismul nu este o religie propriu-zisă ci mai degrabă o ideologie iar modelul de stat promovat, deși este o teocrație, seamănă mai mult cu modelul totalitar decât cu cel al statelor islamice premoderne.

Pentru a avea o imagine corectă asupra fenomenului islamist trebuie să facem deosebirea între câteva noțiuni folosite în relație cu el. În primul rând trebuie subliniat faptul că islamismul sau diferitele forme de extremism religios nu trebuie confundate cu religia islamică. Majoritatea musulmanilor nu doresc să aplice literal toate prevederile Coranului la fel cum majoritatea creștinilor nu preiau fără discernământ tot ce scrie în Biblie. Doar o mică parte dintre creștini sunt de pildă creaționiști și majoritatea musulmanilor nu consideră, de pildă, că adulterul trebuie pedepsit prin lapidare iar furtul prin tăierea unei mâini. Totuși este de necontestat faptul că numărul musulmanilor care doresc să aplice literal prevederile din Coran este substanțial. Cei care fac parte din această categorie sunt denumiți fundamentalști. Nu toți fundamentalștii islamici doresc să impună credința celor din jur. Aplicat la nivelul statului fundamentalismul duce la instaurarea unei teocrații. În multe cazuri în statele teocratice clericii musulmani se mulțumesc să cenzureze unele decizii politice sau să sprijine unii candidați fără să se implice direct în viața politică.

Islamismul este o mișcare politică ce se folosește de religie, care joacă rolul unei ideologii⁸. Diverse precepte religioase sunt interpretate în așa fel încât să servească scopurile organizației sau

⁷ Unesco Institute for Statistics, *National adult literacy rates (15+)*, consultat la <http://data.uis.unesco.org/?ReportId=210>

⁸ Vezi în acest sens argumentele dezvoltate în Tibi, Bassam, *Islamism and Islam*, New Haven: Yale University Press, 2012, pp. 1-30.

partidului respectiv. ISIS, Frăția Musulmană, Hezbollah, Hamas, al-Qaeda, sunt organizații islamiste care doresc să obțină puterea în zonele respective. Curentul islamist nu este caracterizat întotdeauna de violență. Unele partide sau organizații islamiste doresc să ajungă la putere sau să își atingă scopurile pe căi democratice. Un exemplu deseori citat este cel al Partidului Dezvoltării și Dreptății (AKP) din Turcia care are drept obiectiv islamizarea acestei țări și o face prin măsuri graduale. Un alt exemplu este cel al mișcării islamiste Hizb ut-Tahrir, cu filiale în mai multe țări islamice, care dorește unificarea lumii musulmane într-un Califat prin metode pașnice. Organizațiile islamiste din Marea Britanie și alte țări occidentale doresc instaurarea Șaria în zonele locuite de musulmani și efectuează o activitate susținută de prozelitism religios. Deseori acest tip de organizații mențin contactul cu jihadiștii chiar dacă nu acceptă metodele lor.

O parte dintre islamiști consideră însă că datoria lor este să folosească mijloace violente pentru a forța o trecere rapidă la islamism. Războiul, terorismul și asasinatul sunt considerate metode optime de atingere a acestui scop. Cei care adoptă aceste metode se numesc jihadiști.

Regimurile politice instalate în unele țări sunt atât de asemănătoare celor din statele totalitare încât mulți analiști consideră că islamismul este o nouă formă de totalitarism. În ce ne privește suntem de acord cu această apreciere din motive pe care le vom enunța în continuare.

Conceptul de totalitarism a început să fie folosit după cel de-al doilea război mondial pentru a desemna regimul comunist și cel nazist, între care existau un mare număr de similitudini. Prima operă notabilă care încerca să descrie fenomenul totalitar a fost "Originile totalitarismului" scrisă de Hannah Arendt⁹. Caracteristicile fundamentale ale totalitarismului au fost sistematizate de către politologii americani Friedrich și Brzezinski¹⁰. Acestea sunt: o ideologie care devine dogmă, un partid unic în fruntea căruia se găsește de obicei un singur om, o poliție care împrăștie teroarea, un monopol al mijloacelor de comunicare în masă, un monopol al forțelor armate și o economie centralizată. Aceste caracteristici se regăsesc într-o mare măsură în regimurile islamiste și în unele state islamice fundamentaliste.

Ideologia în cauză este islamismul. Ca și în cazul regimurilor comunist și nazist, în statele islamiste nu sunt acceptate alte partide politice decât cel purtător al acestei ideologii. Teroarea este metoda favorită prin care este controlată populația. Teroarea se manifestă de obicei prin eliminarea rapidă a oricărei opoziții și prin execuții publice prin metode medievale a oponentilor. Islamiștii îi depășesc în cruzime pe naziști și comuniști recurgând la tortură și mutilări înainte de executarea victimelor. Pedepsa capitală este aplicată pentru un număr mare de abateri, cele politice aflându-se pe primul loc.

La fel ca în cazul terorii și controlul asupra mijloacelor de comunicare în masă este mai sever decât în regimurile totalitare clasice. Islamiștii nu se mulțumesc să controleze televiziunea (în unele cazuri inexistentă), radioul și ziarul ci elimină tot ce are nu are de-a face cu religia islamică. În unele state sunt interzise cărțile, filmele și muzica nereligioasă considerate surse de contagiune și de răspândire a ideilor decadente occidentale. Deseori islamiștii distrug monumente istorice și închid muzee pentru a elimina orice nu ține de doctrina oficială. Nefrecventarea moscheii și lipsa de fervoare religioasă se soldează cu diverse pedepse. Monopolul asupra armelor și forțelor armate se

⁹ Arendt, Hannah, *The Origins of Totalitarianism*, New York: Houghton-Mifflin, 1951.

¹⁰ Friedrich, Carl J.; Brzezinski, Zbigniew, *Totalitarian Dictatorship and Autocracy*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1956.

regăsește și în cazul statelor islamiste iar economia este controlată de guvern și în ultimă instanță de partidul sau organizația islamistă.

O altă caracteristică a statelor totalitare este încălcarea flagrantă a drepturilor omului. Spre deosebire de regimurile totalitare care, deși încălcau unele drepturi ale omului, le aveau menționate în constituție, și negau aceste încălcări, în statele islamiste aceste drepturi sunt negate pe față. Încălcările drepturilor omului sunt justificate prin trimiteri la versete din Coran care le prevăd sau prin invocarea unor interpretări și extrapolări ale acestora. Încălcările drepturilor omului în statele islamiste depășesc abuzurile din statele totalitare pentru că au drept model instituții medievale.

Cea mai flagrantă este încălcarea drepturilor femeii, care este deseori întemnițată în propria casă neputând să se deplaseze în afara ei decât însoțită de o rudă de sex masculin și purtând haine care îi acoperă fața și corpul. Legislația Șaria consacră inegalitatea dintre sexe în mai toate domeniile dreptului. Bărbatul are dreptul să maltrateze femeia prin exercitarea violenței. În cazul succesiunii fiicele au dreptul doar la jumătatea din partea pe care o primesc fiii decedatului iar în cadrul proceselor mărturia unui bărbat poate fi contestată doar de mărturia a două femei. În unele state islamiste controlul asupra femeii se extinde și asupra sexualității, femeilor fiindu-le extirpat clitorisul pentru a nu mai simți plăcerea. De cele mai multe ori cel care decide cu cine se va căsători femeia este tatăl său care o predă soțului ce va exercita o putere totală asupra sa. Situația femeii din țările islamiste este astfel similară unei forme de sclavie. Aceste abuzuri sunt constatate și în cazul unor minorități etnice, religioase sau a homosexualilor.

Libertatea de exprimare și libertatea religioasă sunt și ele încălcate. Exprimarea unor critici la adresa guvernului sau la adresa unor norme morale inspirate de religie se soldează cu pedepse severe. În majoritatea statelor islamiste și în unele state islamice care aplică legislația Șaria ateismul, apartenența la o altă religie decât cea islamică, creștină sau mozaică și apostazia (renunțarea la religia islamică) sunt pedepsite cu pedeapsa capitală.

Drepturile politice și alte drepturi civile sunt și ele încălcate în statele islamiste. De fapt islamiștii se declară pe față împotriva democrației pe care o consideră un sistem corupt.

Îngrijorător este faptul că guvernele occidentale, care criticau încălcarea drepturilor omului în țările comuniste tolerează aceste încălcări în statele islamice. Cei care au încercat să aducă în discuție încălcarea drepturilor femeii s-au confruntat cu proteste din partea țărilor islamice. Atunci când ministrul de externe suedez Margot Wallström a criticat încălcarea drepturilor femeii și pedepsele medievale aplicate în Arabia Saudită, Liga Arabă și Organizația de Cooperare Islamică ce reprezintă 57 de state musulmane au protestat vehement împotriva acestei declarații¹¹. Criticile aduse împotriva retezării mâinii, biciuirilor și decapitărilor publice precum și cele privind condiția femeii au fost calificate drept insulte aduse profetului Mahomed pentru că ele sunt prevăzute de Coran. Politicienii occidentali au preferat să o abandoneze pe Wallström, care a fost nevoită să își ceară scuze. Această tactică a fost folosită de fiecare dată de țările islamice și are drept rezultat faptul că islamiștii pot să critice regimul democratic fără opreliști, pentru că acesta se bazează pe principii laice pe când cei din democrațiile occidentale nu pot critica nici o măsură sau politică islamistă pentru că astfel se fac vinovați de atacarea Coranului și religiei islamice.

¹¹ A se vedea pentru detalii Carlqvist, Ingrid; Hedegaard, Lars, *Sweden's Foreign Minister Reviled as an Enemy of the Prophet*, consultat la <https://www.gatestoneinstitute.org/5423/sweden-saudi-arabia-wallstrom> consulta în 10.10.2016.

Lipsa de reacție a Occidentului precum și intensa activitate de misionariat salafist a determinat o distanțare a musulmanilor din multe țări de valorile democratice. Studiile sociologice efectuate de Centrul de Cercetări Pew demonstrează că deși un număr foarte mic de musulmani susțin activitățile teroriste sau manifestă simpatie față de ISIS, peste 50% dintre ei doresc instaurarea legii Șaria în țara lor¹².

Eșecul Occidentului se poate observa de pildă din faptul că 99% dintre musulmanii din Afghanistan doresc instaurarea Șariei. Acest fapt demonstrează că ocupația americană și guvernul instalat după înfrângerea temporară a talibanilor au devenit extrem de impopulare. Timiditatea occidentală în fața propagandei islamiste a determinat creșterea simpatiei față de islamism chiar și în țările Europei. Un studiu recent arăta că 23% dintre musulmanii din Marea Britanie consideră că în zonele locuite de ei ar trebui introdusă Șaria¹³. Același studiu arăta că 4% dintre cei 3 milioane de musulmani (adică în jur de 100.000 de persoane) din Marea Britanie manifestă simpatie față de islamistii care comit atentate teroriste și sunt de acord cu ei.

Această situație, creată datorită pasivității Occidentului și a lipsei de voință politică de a apăra valorile democratice se dovedește păguboasă pentru democrație. Singura soluție, care se impune în momentul de față cu pregnanță, este modificarea atitudinii față de ascensiunea islamismului. Nu războiul este soluția optimă ci manifestarea deschisă a dezaprobării față de încălcările drepturilor omului din țările islamice și adoptarea aceluiași măsuri și sancțiuni care au fost aplicate cu câteva decenii mai înainte împotriva țărilor comuniste. Sancțiunile și atitudinea fermă trebuie completate de o propagandă susținută în favoarea valorilor democratice.

Bibliografie

Afsaruddin, Asma, *Striving in the Path of God: Jihad and Martyrdom in Islamic Thought*, Oxford: Oxford University Press, 2013.

Arendt, Hannah, *The Origins of Totalitarianism*, New York: Houghton-Mifflin, 1951.

Bostom, Andrew G., *Sharia Versus Freedom: The Legacy of Islamic Totalitarianism*, New York: Prometheus Books, 2015.

Bostom, Andrew G., *The Legacy of Jihad: Islamic Holy War and the Fate of Non-muslims*, New York: Prometheus Books, 2005.

Byman, Daniel, *Al Qaeda, the Islamic State and the Global Jihadist Movement: What Everyone Needs to Know*, Oxford: Oxford University Press, 2015.

Carlqvist, Ingrid; Hedegaard, Lars, *Sweden's Foreign Minister Reviled as an Enemy of the Prophet*, consultat la <https://www.gatestoneinstitute.org/5423/sweden-saudi-arabia-wallstrom> consulta în 10.10.2016.

Cooper, Barry, *New Political Religions, or an Analysis of Modern Terrorism*, Columbia: University of Missouri, 2005.

¹² Vezi studiul efectuat în anul 2013: *The World's Muslims: Religion, Politics and Society* consultat la <http://www.pewforum.org/2013/04/30/the-worlds-muslims-religion-politics-society-overview/> care arată că 84% dintre musulmanii din Asia de Sud, 77% dintre musulmanii din Asia de Sud-Est, 74% dintre musulmanii din centrul și Nord-Estul Africii, 64% dintre musulmanii din Africa Sud Sahariană, 18% dintre musulmanii din Sud-Estul Europei și 12% dintre musulmanii din Asia Centrală doresc instaurarea legii Șaria în țările lor.

¹³ Kern, Soeren, *UK: What British Muslims Really Think* consultat la <https://www.gatestoneinstitute.org/7861/british-muslims-survey>

Friedrich, Carl J.; Brzezinski, Zbigniew, *Totalitarian Dictatorship and Autocracy*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1956.

Ganor, Boaz, *Global Alert: The Rationality of Modern Islamist Terrorism and the Challenge to the Liberal Democratic World*, New York: Columbia University Press, 2015.

Huntington, Samuel P., *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*, New York: Simon & Schuster, 1996.

Lewis, Bernard, *The Crisis of Islam: Holy War and Unholy Terror*, New York: Random House, 2004.

Rashid, Ahmed, *Taliban: Militant Islam, Oil and Fundamentalism in Central Asia*, New Haven, Yale University Press, 2001.

Tibi, Bassam, *Islamism and Islam*, New Haven: Yale University Press, 2012.

Tibi, Bassam, *Political Islam. World Politics and Europe: From Jihadist to Institutional Islamism*, London: Routledge, 2014.

The World's Muslims: Religion, Politics and Society consultat la <http://www.pewforum.org/2013/04/30/the-worlds-muslims-religion-politics-society-overview/>

Traducerea sensurilor Coranului cel Sfânt în limba română, Ed. a 4-a, rev., București: Editura Islam, 2006.

Unesco Institute for Statistics, *National adult literacy rates (15+)*, consultat la <http://data.uis.unesco.org/?ReportId=210>

Zollner, Barbara H. E., *The Muslim Brotherhood: Hasan al-Hudayibi and Ideology*, New York: Routledge, 2009.